

Amarka lamba. 18 rep.

Dib-u-habeyn lagu sameeyo Golayaasha Degmooyinka iyo Golaha Deegaanka.

MAAMULKA WASAAYADDA TALYAANIGA EE SOOMAALIYA

MAAMULAHAA

Xeerka 8 Feb. 1950, lamba. 12;

Marka uu arkay dekereetada Madaxweynaha Jamhuuriyadda Taltaaniga ee 31 Maars 1950;

Marrka uu arkay qod. 4 ee Bayaanka Mabaadiida Dastuuriga eek u lifaaqan Heshiiska Wasaayadda Soomaaliya;

Marka uu arkay waregtadiisa lamba. 22809 ee taariikhda 27 Juulay 1950, taaso lagu dhisay Golaha Degmooinka ee Dalka oo idil;

Marka uu arkay Amarkiisa lamba. 44 ee 30 Dicember 1950, ee lagu magacaabay Lataliyeyeasha Dalka ee sanadka 1951;

Marka uu arkay amarkiisa lamba. 3 ee 6 Feb. 1951, kaaso lagu dhisay magaala madax kasta ee Guddoomiye Degmo iyo Guddoomiye Ku-xigeen Degmo “” Maamul ku saabsan Adeegga Dawladda Hoose;

Marka uu arkay amarkiisa lamba. 3 ee 6 Feb. 1951 taaso lagu oggolaaday Nidaamka Golaha Deegaanka;

Marka uu tixgaliyay, si loo kobciyo waaya-aragnimada siyaasadeed dadka Dalka deggan, sarana loogu qaado ka qaybgalkooda laamaha xukumadda iyo loo fududeeyo laamaha la soo shegay Xisbiyada Siyaasadda ee uga wakiila masuuliyad ahaan qaybha qaarkood ra'yiga dadweynaha Dalka dhexdiisa;

Marka uu dhagaystay tala soo jeedinta Golaha Dalka

WUXUU AMAR KU SOO SAARAYAA

Qod. 1

Golayaasha Degmooyinka waxay ka koobanyihiiin qaybha soo soo socda:

1) Madaxda dhaqnka ee qabiilada kuwooda is-dhaxlaya iyo kuwa “shirka” lagu doorto ee dhaqanka, oo lagu aqoonsaday dekereeto Maamulaha (xubno shar).

2) Wakuilada Xisbiyada Siyaasadeed ee sharcyan la aqoonsanyahay, cabir aan ka yareyn 1/5 tirada qaybaha la aqonsaday Xisbi kasta aagga deegaanka, oo ay u sii dheertahay laba wakiilo ka socda Xaruntooda ama Qayb Xisbi Kasta Magala Madaxda Degmada;

3) Duqowda ka muuqda deegaanka, tiro aan ka badnayn Madaxda lagu sheegay lr.1, oo dadwynuhu ay ku soo magacaabaan waxgarada-nimadooda iyotayadooda;

Magacawga sanadlahaa ee xubnaha lagu sheegay lr. 2) iyo 3) waxaa keenaya Guddoomiyeyaasha Degmooyika ee u xilsaran marka loo eego iqtisaska dhulka, iyo kua lagu sheegay lr.2) waa soo magacaabay xubnaha ka tirsan Xarunta ama Laanta Xarumaha ama Laamaha magaala Madax kasta ee Degmo.

Waxba laguma soo darayo waxa ku saabsan iqtisaaska shaqa socodiinta Golaaha Degmada.

Qod. 2

Marka laga soo tago xeerka ku xusan Bayaanka lamba. 4 ee 1948 kana soo baxay Maamulkii Ingriiska, aqoonsiga Qaybaha Xisbiyada malaha ahmiyad, marka loo eego ulajeedooyinka

mataladda Golaha Degmada iyo Golaha Dalka, soo gudbinta liistada la soo magacaabay oo noqon kara illaa 200 xubin Qayb kasta.

Liistada la soo sheegay waa la baahinayaan waxaana lagu dhajinayaan Albaabka Degmada 30 cisho oo isku xigta; muddadaas inta ay socoto cid kasta oo dano ka leh dood ayay ka keni kartaa saxnaantooda. Degmooyinku qof kasta waxay siinayaan aqoonsi, marka ay xaqijiiyan saxnaanta liistada, iyadoo la kaashanayo Qaaliyaasha aaggaa deegaanka.

Go'aamada Degmada waxaa cabasho looga qaadan karaa Guddoomiyaha Gobolka cabashada koobaad iyo tan labaad oo loo qadan karo Maamulaha.

Qod. 3

Golaha Dalka, ee ku xusan Bayaanka Mabaadiida Dastuuriga ee ku lifaaqan Heshiiska Wasaayadda ee Soomaaliya, wuxuu ka koobanyahay suda soo socota:

- a) *matalaadda goboleed*, 1 deegaan doorasho 70.000 dadka deggan Gobol kasta ama jajabka ka badan 30.000, laakiin ugu yaraan 3 deegaan Gobol kasta oo ka mida looqaybinayo 3 degmo wax ka badan;
- b) *maalaadda siyaasadeed*: 1 deegaan doorasho sharcyan Xisbi kasta oo si sharci ah loo aqoonsanyahay oo leh ugu yaaran 5 qaybood oo dalka dhexdiisa laga aqoonsanyahay, xisbiyadaas mid kasta waxaa u sii dheer 1 deegaan doorasho koox kasta oo leh 25 qaybood oo la aqoonsanyahay;
- c) *matalaadda dhaqaalaha*: 4 deegaan doorasho oo leeyihii qaybaha dhaqaalaha soomalida, 3 deegaan doorasho oo leeyihii talayaaniga, 1 oo carabtu ay leeyihii;
- d) *maraladda dhaqanka*: 1 deegaan doorasho;
- e) *matalaadda jaaliyadaha yar-yarka*: 3 degaan doorasho (1 talyaaniga, 1 caraba, 1 hindi-bakistaan).

Tirada deegaan dooeashada siyaasadda sikastaba kama hoosayn karo nuska ama kala barka kuwa gobollada iyo tirade xubnaha aan soomaalida ahayn sikastaba kama badannan karaan 1/6 tirada guud oo ay koobanyihii.

Qod. 4

Xubnaha Golaha daka waxaa lagu magacaabayaa dekereeto Mamulaha iyagoo xilka haynaya sanad. Marka la magacaabo, waxaa laga samaynaya laba liisto:

- a) wakiilada gobollada, Golayaasha Gobollada oo ay so doorteen Golaha Deegaanada Gobolka oo lagu saleeyay 1 Lataliye 10.000 dadka deegaanka kasta ama jajabka 10.000, waxaa shir-guddoomiyaan Guddoomiyaasha;
- b) waxa ku saabsan wakiilada siyaasadaha, Xarunta dhece ee Xisbiga;
- c) wixii ku saabsan wakiilada dhaqaalaha ee soomaalida, La-talinta Dawladaha Hoose Marka, Kismaayo, Villabruzzi, Gaalkacyo, Bender Qaasim, Margerita iyo Beled Weyne, waxaa loo tartamayaa 3 deegaan doorasho, iyo Ururadii horay u jiray oo hayay hawlahaa leh dabecadda urur shaqo oo leh 4 deegaan doorasho; kuwa talyaaniga, Rugta Ganacsiga Muqdisho iyo kuwa carabta oo midkasta jaaliyadahooda Muqdisho iyo Kismaayo;
- d) wakiilada dhaqanka Machadka Dhaqanka iyo Bulshada Muqdisho;
- e) wakiilada jaaliyadaha yar-yarka, wakiladooda iyo la soo marayo Guddoomiyasha Banadir oyo Jubbada Hoose; e) ergooyinka Golaha Dalka waa in ay muujiyaan in ayakhrin karaan waxna qori karaan luqadda talyaaniga ama carabiga.

Qod. 5

Golaha Dalka waxaa shir-guddoominaya Maamulaha iyo Xogahayaha Guud ama cidda ku xigta. Hawl-socodsiiisa waxa nidaaminaya Nidaamka lagu fuliyay Amarka lamba. 3 6 Feb. 1951.

Xeerar Guud

Qod. 6

Magacaabadda wixii ku saabsan Golaha Degmada iyo La-talinta Dawladda Hoose, iyo sidoo kale Golayaasha Gobolada, waa in ay ku dhacaan cod qarsoodiya. Kuwooda aan wax qori karin codkooda waxay u soo gaarsiinayaan codadkooda si dhowrsan Guddoomiyaha kaaso gacan ka helayaa Qaaliga goobtaas iyo xubin illaaliye/bare ah oo laga soo xulo Golaha.

Qod. 7

Xubnaha golayaasha deegaanka iyo xubnaha golayaasha deegaanka ee xafiiska kujira looma ciqaabi karo dacwad ciqaab ah ama lama xiri karo, marka laga reebo kiisaska ciqaab la'aan ogolaanshaha hore ee maamulka.

Qodobada ku meel Gaarka ah

Qod. 8

Si kastaba ha noqotee qodobadii hore 2 iyo 3, matalaada siyaasadeed ee golayaasha deegaanka iyo golaha deegaanka ee sanaadka 1952 waxaa loo xisaabin doonaa si gaar ah iyadoo lagu saleynayo tirada qaybaha horey aqoonsaday 1 Sebtember 1951.

Mogadisho, 20 Oktoober 1951.

Maamulaha

Fornari